

**QARSHI DAVLAT
TEXNIKA UNIVERSITETI**

**2025-YIL
14-15 MART**

**GIDROTEXNIKA QURILISHI VA GIDROENERGETIKANING
BUGUNGI KUNDAGI MUAMMOLARI VA ULARNING
YECHIMLARI
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMAN
TO‘PLAMI**

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

QARSHI DAVLAT TEXNIKA UNIVERSITETI

**GIDROTEXNIKA QURILISHI VA
GIDROENERGETIKANING BUGUNGI
KUNDAGI MUAMMOLARI VA ULARNING
YECHIMLARI**

(Respublika ilmiy-amaliy anjumani maqolalar to’plami)

14-15 mart 2025 yil

Qarshi-2025

Foydalanilgan adabiyotlar

1. T. M. Jo‘rayev, B. X. Xo‘jaqulov. “Sinov laboratoriyalarining sifat menejmenti va akkreditatsiya tizimi”. Toshkent: Fan, 2020.
2. Sh. A. Axmedov. “O‘zbekistonda sinov laboratoriyalarining texnik hujjatlari va muvofiqlik baholash tizimi”. Ilmiy jurnal, 2021.
3. U. A. Karimov. “Xalqaro tajriba asosida O‘zbekistonda laboratoriya akkreditatsiya tizimini takomillashtirish”. Toshkent: Iqtisodiyot va Texnologiya, 2022.
3. F. A. Raximov, D. O. Tursunov. “Sinov laboratoriyalarida avtomatlashtirish va sifatni oshirish imkoniyatlari”. O‘zbekiston Fanlar Akademiyasi ilmiy jurnali, 2023.
4. N. S. Matyaqubov. “O‘zbekistonda laboratoriya akkreditatsiyasi: muammolar va ularni hal qilish strategiyalari”. Toshkent Davlat Texnika Universiteti, 2023.
5. United Kingdom Accreditation Service (UKAS). Laboratory Accreditation Framework, 2019.
6. Japan Accreditation Board (JAB). Guidelines for Testing Laboratories, 2021.
7. Federal Akkreditatsiya Xizmati (RusAccreditation). Rossiya Federatsiyasida laboratoriyalarni akkreditatsiya qilish tartibi, 2022.

PEDAGOGIK PSIXOLOGIYA VA UNING TA’LIMDAGI AHAMIYATI HAMDA PSIXIK QARASHLAR

Nuriddinov Sharofiddin Shuxrat o‘g‘li¹ - assestant

E-mail: sharofnuriddinov95@mail.ru

Jurayeva Husniya Rustam qizi² - magistrant

E-mail: Jasken832@gmail.ru

Annotatsiya: Ushbu maqolada inson psixologiyasi haqida uning rivojlanishi hamda psixologiya ta’limotlari haqida umumiy so‘z boradi. Psixologiyaning sohalarida tutgan o‘rni asrlar moboynda uning shakllanish tamoyillari yoritilgan. Psixologiyani haqida turli sohalar bo‘yicha ilmiy tadqiqot ishlari olib borgan mamlakatimiz olimlari va xorijiy olimlarning fikrlari tahlil qilinib maqola mazmuni yoritilgan.

Kalit so‘zlar: psixologiya, pedagogika, bixeviorizm, eksperimental. xususiyat, pedagogik tarbiya, axloqiy sifatlar.

Pisixologiya eng qadimiy fanlardan bo‘lib bundan 2,5 ming yil ilgari jon haqidagi ta’limot sifatida vujudga kelgan. VII-V asrlarda o‘tgan qadimgi grek faylasuflarining asarlaridayoq kishining jonli va ruhiy hayoti to‘g‘risida juda ko‘p xilma xil fikrlar bayon qilinganligini ko‘ramiz. Bu masalalar qadimgi Xitoy va qadimgi hind mutaffakkirlarining muhokamalarida ham katta o‘rin tutadi. Kishining pisixikasi haqida muntazam ta’limotni birinchi martda **Aristotil**

(eramizdan oldingi 384-322-yillar) “Jon haqida” degan kitobida bayon qilingan. Shu sababli Aristotel alohida fan bo’lgan psixologiyani vujudga keltirgan kishi yoki psixologiya fanining “otasi” hisoblanadi.

Pedagogik psixologiya XIX asrning II yarmida vujudga kelgan. Eksperimental psixologiya tadqiqotchilari pedagogik psixologiya rivojiga katta hissa qo’shganlar. Zamonaviy pedagogika bolalar bilan birgalikda kattalarning ham o’quv-tarbiyaviy, madaniy hamda ma’naviy, ma’rifiy tarbiyasi bilan shug’ullanishni ko’zda tutadi. Pedagogik psixologiyaning fan sifatida taraqqiy etishida o’sha davrda yuzaga kelgan psixologik yo’nalishlar ham turtki berdi. Bixevioristik ta’limoti asosida odam va hayvon xulqida tashqi muhitdan bo’ladigan ta’sir qo’zg’atuvchi (stimul)ga javoban yuzaga keladigan xatti harakat va unga ta’luqli nutqiy va hissiy javoblar majmui yotadi. (English behaviour-xulq 19-asrning oxiri -20-asrdagi amerika psixologiyasining yetakchi oqimlaridan biri) psixologiya yo’nalishi tarbiyachi va o’quvchiga tashqi muhitning ta’sirini pedagogik psixologiya uchun asos qilib oladi. Pedagogik psixologiya umumiy va bolalar psixologiyasi, shuningdek, pedagogika bilan uzviy bog’liq. Pedagogik psixologiya, asosan, ta’lim psixologiyasi va tarbiya psixologiyasiga bo’linadi. Ta’lim psixologiyasida o’quv jarayonida xotira, tafakkur, nutq, hayol, irodaning roli, shuningdek, o’quvchilarning individual xususiyatlari (temperamenti, karakteri, qiziqishlari), o’quv predmetlarining o’ziga xos tomonlari, ta’lim jarayonini boshqarishning psixologik tamoyillari va boshqalar o’rganiladi.

Hozirgi zamon ta’lim psixologiyasida o’quvchilarga doimiy yangilanib turadigan axborotlarni mustaqil o’zlashtirish imkoniyatini beradigan, ilmiy-texnika yangiliklaridan orqada qolmaslikni ta’minlaydigan tafakkur sifatlarini o’rganish muhim masaladir shu jumladan o’zbek xaligining xotin-qizlari ichida birinchi marta psixologiya fanlari doktori (1994) ilmiy darajasini olgan farg’onalik ayol V. Karimova ham O‘zbekistonda psixologiya fanining ravnaqiga katta hissa qo’shmoqda. Uning ilmiy-tadqiqot yo’nalishda etnopsixologik g’oyalari katta o‘rin oldi. U o‘zbek xaligining milliy an‘analari, qadiryatlatlari, rasm-rusumlari psixologiyasi, o‘zbek ayolining ijtimoiy mavqecini oshirish, ularni keng xalq ommasiga singdirish bo‘yicha ilmiy ishlarni amalga oshirmoqda.

Tarbiya psixologiyasining asosiy vazifasi — maktabdagi tarbiyaviy ishlar jarayonida shaxsning shakllanishi masalasini ishlab chiqish. Unda shaxsning axloqiy sifatlarining shakllanishiga alohida ahamiyat beriladi. Pedagogik psixologiya tadqiqotlari o‘quv materialini mazmunini tanlash, o‘quv dasturlari, darsliklar tuzish, ta’limning har xil bosqichlarida o‘qitish metodlari tizimini tashkil qilishda muhim ahamiyatga egadir.

Xulosa : O‘z nafsiga nazar solish orqali psixologiya ilmiga yetib boriladi. Bu ilm esa insondagi his-tuyg‘ular, sezgi-hayajonlar va boshqa ko‘pgina holatlarini o‘rganadi. {1}

Yuqoridagi fikirlardan shunday xulosa qilish mumkinki , ya’ni psixologiya fani O‘zbekiston XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab turli jabhalarda rivojlandi. Psixologiyaning turli sohalarini bo‘yicha ilmiy tadqiqot ishlar olib borildi. O‘zbekiston Respublikasi psixologlar assotsiatsiyasi tashkil topdi. Hali psixologiya fanining turli sohalarida yoritilmagan, yetarli ilmiy jihatdan o‘rganilmagan muammolar juda ko‘p. Ularni o‘rganish respublikamiz psixologlarining asosiy vazifalaridir

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati

1. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. T.: Sharq, 2020. – 20-29 b.
2. Usmanova A.A. Pedagogika va psixologiya. O‘quv qo‘llanma. –T.: JIDU. 304 bet.
3. Nuriddinov Sh.Sh., Talabalarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari va kasbiy yondashuv tamoyillari. “Экономика и социум” выпуск № 06 (121) 2024-й. 9-b.
4. Hasanboev J., To‘raqulov X., Haydarov M., Hasanboeva O., Usmanov N., Pedagogika fanidan izohli lug‘at. T.: “Fan va texnologiya”, 2009, 464-bet.
5. Azizxo‘jaeva N.N., “Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat” Toshkent-2006. 160-b.

18.	Тухлиев Муслимбек Шерзод ўғли. Разработка научно-методических принципов технологического процесса производства композиционных материалов на основе отходов полимерных производств бытового назначения	780
19.	Beknazarova Manzura Baxtiyorovna. Mintaqani klasterlash doirasida qo'shma iznes tashkil etishning zaruriy shartlari.	784
20.	Хўжақулов Ўктам Рустам Ўғли. Давлат бошқаруви органларида инсон ресурсларини баҳолаш тенденциялари.	788
21.	Xujakulov Anvar Karomatullo o'g'li. Talabalarning gipotetik tafakkurini shakllantirishda innovatsion ta'lim metodlaridan foydalanish	794
22.	Toshtemirova Sevara Erkin qizi. Steam ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limda qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalar	799
23.	Asrorova Charos Baxtiyor qizi. Matematik modellashtirish yordamida bir jinsli differensial tenglamalarni hisoblash.	802
24.	Muhammadjonova Mehriniso Doniyorbek qizi. Sinov Laboratoriyalarining Akkreditatsiyasi: Me'yoriy-Texnik Hujjatlar Bazasini Tashkil Etish Jarayonlarining Tahlili va Innovatsion Yondoshuv	808
25.	Nuriddinov Sharofiddin Shuxrat o'g'li, Jurayeva Husniya Rustam qizi. Pedagogik psixologiya va uning ta'limdagi ahamiyati hamda psixik qarashlar	814
26.	Odilov Yorqin Jo'rayevich. Fizik fanidan amaliy mashg'ulot jarayonlarni matlab/simulink muhitida modellashtirish va borland Delphi 7 dasturlash tilida grafiklarini o'rganish	817
27.	Tursunov Suhrob Ro'zimurod o'g'li. Servitut huquqi va maqsadi yuzaga kelish uchun asoslar.	820
28.	Xidirova Noila Boymurotovna, Yusupova Anora O'ktam qizi, Xolbozorova Nargiza Sherzod qizi, Oromova Shodiyona Sodiq qizi, Otajonova Kamila Rajabboyevna. Texnika va texnologiya fanlarini masofaviy ta'lim orqali samarali o'qitish	824
29.	Болдырева Алёна Олеговна. Игровые инновационные подходы в преподавании основ техники и технологии в доо.	828
30.	Nuriddinov Sharofiddin Shuxrat o'g'li. Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak muhandislarning kasbiy kompetligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	833